

hlediska, slušelo důvodnému dovolání vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 1927 č. j. Rv I 1547/26. *)

Dr. Grešl.

Rozhodčí komise závodních výborů podle zákona z 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n. jsou úřady stavovské; rozhodují-li podle § 3 lit. g) cit. zákona, rozhodují s konečnou platností, takže jest vyloučen každý jiný opravný prostředek, tedy i pořad podle § 105 úst. listiny.

Rozhodčí komise závodních výborů v D. rozhodla, že žalující firma jest povinna žalovanou, kterou propustila kolektivně s jinými, hlavně i z obavy před prozrazováním obchodního tajemství, opět přijmouti. Stížnost podaná žalující firmou u nejvyššího správního soudu byla pro nepřipustnost odmítnuta, poněvadž při rozhodování podle § 3 lit. g) zákona z 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n. jde o nárok soukromoprávní. Žalobkyně domáhá se ve smyslu § 105 úst. listiny, aby rozhodnutí dozorcí komise bylo prohlášeno za zmatečné a bezúčinné, poněvadž rozhodčí komise nebyla příslušna rozhodovati o propuštění, poněvadž toto se stalo kolektivně s jinými dělníky z důvodů, ležících v pracovním poměru, dále, že stížnost u rozhodčí komise byla podána pozdě a na základě vadného usnesení závodního výboru, dále, že mělo rozhodnutí o tom, který případ ze 3 eventualit uvedených v § 3 g) cit. zák., býti přenecháno žalobkyni.

Prvý soud odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva, poněvadž k § 105 úst. listiny nebyl vydán prováděcí zákon a rozhodčí komise není správní úřad, nýbrž institut sui generis, utvořený jako rozhodčí soud.

Soud rekursní změnil toto usnesení a námitku nepřipustnosti pořadu práva zamítl, považuje rozhodčí komisi za správní úřad a § 105 úst. listiny prováděcího zákona nevyžaduje.

Nejvyšší soud rozhodnutím z 18. listopadu 1924 R I 938/24-i (sb. č. 4363) obnovil usnesení prvního soudu.

Senát pro řešení konfliktů kompetenčních rozhodl rozsudkem ze dne 25. května 1925 č. 337/25, že o věci má rozhodnouti soud.

V obnoveném řízení první soud žalobu zamítl, odvolací soud rozsudek ten potvrdil. Nejvyšší soud zrušil rozsudky ty, jakož

*) Poznámka zasílatelova: Srovnej opačné rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 1912 Rv II 11/12 v Právniku r. 1913 na str. 131.

i řízení od usnesení prvního soudce, jímž k návrhu žalobkyně byl položen rok k ústnímu jednání, avšak jen co do výroku ve věci hlavní, ponechávají v platnosti výroky o útratách, a odmítli návrh na obnovu řízení, jakož i žalobu jako nepřijatelnou z těchto důvodů:

Podle důvodů zdejšího rozhodnutí z 18. listopadu 1924 č. j. R I 938/24-1 (sb. č. 4363) byla žaloba změnou usnesení rekursního soudu a obnovením usnesení prvního soudce o d m í t n u t a z těchto dvou důvodů:

a) pro nepřijatelnost řádných soudů ve výroku prvního soudce nazvanou nepřijatelností pořadu práva, a to z toho důvodu, že sice jde o nárok soukromoprávní, avšak že rozhodčí komise zřízená podle zákona z 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n. není správním úřadem, aspoň ne, jedná-li ve funkci § 3 lit. g) cit. zákona, která je funkcí rozhodčího soudu, a že tu proto není případu § 105 úst. listiny, a

b) že i kdyby rozhodčí komisi tu i v její funkci § 3 lit. g) cit. zák. za správním úřadem považovati bylo i příslušnost řádných soudů podle § 105 úst. list. dána byla, není žaloba přípustná, protože zákon stanoviv v § 3 lit. g) výslovně, že rozhodčí komise rozhoduje s konečnou platností, chtěl každý jiný pořad a každý opravný prostředek, tedy i žalobu podle § 105 úst. listiny, vyloučiti.

Pro vyslovenou nepřijatelnost řádných soudů ad a) byl vznesen kompetenční konflikt, poněvadž i nejvyšší správní soud se prohlásil ve věci nepřijatelným proto, že jde o soukromoprávní nárok, jež podle § 105 úst. list. náleží prý přezkoumati řádným soudům, a konfliktní senát zřízený podle § 3 zákona z 2. listopadu 1918 č. 3 Sb. z. a n. uznal, že příslušny jsou ve věci té řádné soudy, poněvadž prý rozhodnutí rozhodčí komise jest rozhodnutím správního úřadu.

Tímto rozhodnutím konfliktního senátu jsou ovšem řádné soudy a tedy i nejvyšší soud vázán, avšak jím rozhodnuta jest jen otázka příslušnosti ad a), tak totiž, že řádné soudy nemohou více odpírati příslušnosti své v této věci, ale není tím naprosto dotčena »otázka přípustnosti žaloby ad b), neboť otázka příslušnosti úřadu a otázka přípustnosti právního prostředku jsou dvě naprosto rozdílné otázky. Otázka příslušnosti úřadu předchází a teprve, byla-li rozhodnuta kladně, přichází na řadu otázka přípustnosti právního prostředku, neboť tu nepřijatelný úřad rozhodovati nesmí, musí ji ponechat úřadu příslušnému, jemuž nemůže prejudikovati. Nejvyšší soud mohl ovšem podpůrně, t. j. pro případ, že by příslušnost řádných

soudů byla uznána, vysloviti nepřípustnost žaloby, neboť nepřisoval příslušnost žádnému jinému úřadu a odmítal i příslušnost řádných soudů, takže o prejudikování úřadu jinému nemohlo býti řeči.

Konfliktní senát tedy o ničem jiném rozhodnouti nemohl a také podle obsahu svého nálezu nerozhodl, než o příslušnosti. O přípustnosti právního prostředku nerozhodl a rozhodnouti nemohl, protože k tomu podle § 3 cit. zák. z 2. listopadu 1918 č. 3 Sb. z. a n. povolán není i takovým rozhodnutím překročil by vlastní kompetenci a ono by nebylo pro úřad uznáný nálezem jeho za příslušný závazné. Skutečně také jest to stálou judikaturou konfliktního senátu, že když jeden úřad prohlásí se ve věci nepřislušným a druhý úřad odmítne vznesený k němu právní prostředek pro nepřípustnost jeho, a účastníci pak vznesou, jak se často z jejich nedorozumění stává, kompetenční konflikt, konfliktní senát návrh a jeho řešení jako nepřípustný odmítá, protože tu není žádného konfliktu kompetenčního, ježto úřad, který odmítl právní prostředek pro nepřípustnost, tím samým svou příslušnost ve věci uznal. Srov. nález číslo 368/25.

Rozhodnutí nejvyššího soudu o nepřípustnosti právního prostředku ad b) zůstalo tedy i po nálezu konfliktního senátu, vyslovujícího příslušnost soudů a odstraňujícího tedy jen výrok ad a), ve své moci a váze a jsou na ně vázány nejen nižší stolic, nýbrž i nejvyšší soud sám. To znamená, že i když příslušnost řádných soudů byla konfliktním senátem uznána a důvod odmítnutí ad a) se neudržel, bylo žalobu přece ještě odmítnouti z důvodu nepřípustnosti ad b) a měl také návrh žalobkyně na obnovení řízení býti z toho důvodu odmítnut.

K nepřípustnosti právního prostředku dlužno hleděti z úřední povinnosti (§ 230 odst. 2., § 471 č. 2, § 474 odst. 2., § 495, 507 odst. 1., 523, 526 odst. 2., 528, 538 c. ř. s. a j. v.).

K bližšímu odůvodnění nepřípustnosti přítomné žaloby, kteráž nepřípustnost jest jiná, než nepřípustnost, kterou namítala žalovaná strana a která se zakládala na tvrzenou opozděnost žaloby, budiž doloženo ještě jen toto:

Rozhodčí komise povoláná podle § 3 lit. g) zákona z 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n. k rozhodování soukromoprávních nároků tam zmíněných patří do jedné řady s rozhodčími soudy hornickými podle zákona z 25. února 1920 č. 145 Sb. z. a n., nyní podle zákona z 3. července 1924 č. 170 Sb. z. a n. a rozhodčími komisemi podle §§ 73 a 75 náhradového zákona z 8. dubna 1920 č. 329 Sb. z. a n. ve znění novely z 13. července

1922 č. 220 Sb. z. a n. O všech těchto rozhodčích úřadech jest stanoveno, že rozhodují s konečnou platností [§ 3 lit. g) odst. 2., prvního, § 2 druhého, § 11 posl. odst. třetího, § 73 odst. 15. n. zn. čtvrtého zákona; pro § 75 náhr. zák. viz rozh. č. 5286], čímž zákon chtěl patrně vyloučiti každý jiný právní a zejména každý opravný prostředek, neboť komise a soudy ty jsou úřady stavovské, jimiž měly přísluš. kruhy třídní dosíci stavovské samosprávy ve věcech jim přikázaných k rozhodování tak, aby rozhodování úřadů pro věci ty jinak podle právního řádu příslušných bylo vyloučeno. Uplatnila se i tu tendence moderní doby, která vůbec přeje rozhodčím soudům stavovským toho druhu a zřizuje je i jinde, pravidelně všude s vyloučením zmíněné příslušnosti řádných úřadů státních. Rozhodčí komise zřízená podle zákona z 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n., i když jest prohlášena konfliktním senátem za úřad správní, přece, jak už v shora citovaném rozhodnutí nejvyššího soudu zdůrazněno, stojí mimo organizaci správních úřadů, což ovšem platí i o rozhodčí komisi podle § 73 a 75 náhr. zák. (a rozumí se samo sebou o rozhodčích soudech hornických), neboť není k správním úřadům ani v poměru podřaděnosti a ovšem též ne nadřaděnosti, není včleněna v jejich soustavu a v tom právě, že zákon dosadil tu úřad zvláštní a nepřikázal věc žádnému úřadu správnímu (systemisovanému), je důvod, proč chtěl, aby rozhodoval s konečnou platností a pořad § 105 úst. list. byl vyloučen.

V případě naší komise [§ 3 lit. g) cit. zák.] pak toto vyloučení je tím spíše na snadě, ježto nejde o rozhodování právní, nýbrž spíše o arbitrární posouzení poměrů dělnictva a poměrů závodů. o něž jde, poměrů tedy, jež nejlépe jsou známy dosazené místní stavovské rozhodčí komisi a jež ona tedy také nejlépe může posouditi, takže by zasahování státních soudů s poměry těmi neobeznalých působilo rušivě do jejich rozhodování a musilo by činiti dojem zlořádu, kdyby přes zřejmý úmysl zákonodárce byl připouštěn po rozhodčím procesu o téže věci ještě proces řádný, neboť by tím účinky dobrodinní speciální instance, schválně dosazené, byly zmařeny.

Doložiti sluší, že ustanovení, že komise rozhoduje s »konečnou platností«, není namířeno nikterak proti správním úřadům, aby bylo vysloveno vyloučení stížnosti nebo odvolání k nim, neboť toho nebylo třeba, když, jak doloženo, komise není jim podřízena, nebyvši v ně včleněna jako nižší stolice, nýbrž ustanovením tím chtěl zákon vyloučiti právě všecek právní prostředek soudní, ježto jde o věc soukromoprávní a bylo by tedy

na snadě dovolávati se pravomoci soudní podle pořadu jurisdikční normou stanoveného (§ 1 j. n.), zákon tedy tímto ustanovením odkázal věc na komisi jako zvláštní orgán a je to tedy ono zvláštní zákonné ustanovení, o němž § 1 j. n., jakožto normě soukromoprávní věc soudům odnímající, mluví.

Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 8. března 1927 Rv I 1139/26-1. J. K.

Platnost smíru sjednaného při dobrovolném rozvodu o soukromoprávních nárocích rozlukou manželství nezaniká.

Žalobce domáhá se námitkami proti exekuci podle § 35 ex. ř. nepřipustnosti exekuce, kterou proti němu vede dřívější jeho manželka k vydobytí alimentálních příspěvků za měsíc březen a duben 1926 na základě smíru ze dne 23. ledna 1922 č. j. **Cg I 276/21**, jímž se žalobce při dobrovolném rozvodu zavázal platiti své manželce výživné 320 Kč měsíčně. Žalobce opírá se o rozsudek ze dne 14. července 1925 č. j. **Ck I 120/25**, jímž bylo na jeho žalobu prohlášeno manželství za rozloučené z viny žalované, a na skutkové okolnosti, které jsou základem tohoto rozsudku, a tvrdí, že po vzniku exekučního titulu nastaly takto skutečnosti vymáhaný nárok zrušující.

První instance žalobu zamítla. Odvolací soud žalobě vyhověl uváděje, že rozsudkem o rozlukou zanikl nárok na alimenty ze smíru, že tento exekuční titul byl zaplacením alimentů, dospělých až do pravoplatnosti rozlukového rozsudku plně konsumován, že sice exekuční titul nebyl zrušen, že by bylo možno na jeho základě vésti exekuci pro výživné později dospěle a že by exekut zase musil se brániti žalobou opoziční, ale že fakticky byl nárok ze smíru zrušen, třebaže zrušení to nebylo vysloveno rozsudkem.

Na dovolání žalované manželky nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a obnovil rozsudek I. instance z těchto důvodů:

S názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Jest třeba rozeznávati mezi skutečnými nároky zrušujícími nebo stávajícími a mezi odstraněním exekučního titulu. Jen v prvním případě platí předpis § 35 ex. ř.; ale v takovém případě zůstane titul exekuční nedotčen a bude konsumován jen co do vymáhaného nároku. Při tom jest lhostejno, zdali vymáhaný nárok vyčerpává exekuční titul zcela, či jen z části, jak jest tomu na př. při pohledávkách alimentálních. Bude-li žalobě vyhověno, bude exekuce zrušena podle § 39 č. 5. ex. ř.